

ШЫҖЫН

1967 ч.
ФЕВРАЛЬ
4
СУББОТА
№ 30 (6667)
Өртэз 2 көп.

Улус ажил-агыын болгаш культураны хөгжүдеринге областы ажалчы чоннарын чедип алган чедишкени дээр ССРЭ-нин Дээди Совединин Президиуму ВЛАДИМИР ОБЛАСТЫ ЛЕНИН ордени-биле шаңнаан.
Ажыл-агым болгаш культура тургузушкунунга областы ажалчы чоннарын чедип алган чедишкени дээр ССРЭ-нин Дээди Совединин Президиуму ИВАНОВО ОБЛАСТЫ ЛЕНИН ордени-биле шаңнаан.
(СЭТА).

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

Партияга кезжигүн болуру — улугалдар

СЭКП-ниң кезжигүн бурзунуң ролго болгаш харысалгазы амгы учкада улам улуг хемчээлдиг бедир турар. Партияның бүгү организациалары, оок бүгү кезжигүнери дайынчы, инициативчи амылдаан турум, олар бодунуң удуртукчу ролон чедишкенин боттандырып шыдаар. Ынчангаш ажалчы чоннарын массаларына коммунистерниң салдар-хамаарылгазын калбартып база күштелдирер, бугурулуге болгаш хөй-ниити амылына коммунист бурзунуң авангарды ролон бедир дээр. партия организациалары бодунуң партия-организастыг амылын амыдыралче улам чоок тургузар ужурулу.

Коммунистерниң ролон, харысалгазын бедириниң айтырын Тываның хөй-хөй партия организациалары эң чугулага көрүп, ол талазы-биле амылын улам экижидип, тодаргай хемчеглерин ап турар апарган. Ылаңгыя бо амыл партияның XXIII съездинин соонда хөй талаларыг, солун болгаш дээштиг болуп бар чыдар. «Тилелге» совхозтуң парткомун коммунистерниң бедир харысалгазының дугайын парткомунуң-даа, эге организациаларының-даа хурдаларына чугулаштып, партия кезжигүнүнүң бедир адын төлөптиг эдилеп чоруурларын аттарын аңаа адал, ооң-биле кады четпестерин шыңгыш шүгүнчүлөп, оларны узуунарының хемчеглерин айттып турган.

Совхозтуң төп сүт-баран фермазында коммунистер — ферманың бүгү амылын организациалары. Олар боттарының харылып турар амылына бедир харысалгалыг болурун чедип алган. Ферма эртин чылын пайдан ажыр 200 тонна сүтү мурнеге саткан, бир инентен сүт саап алыр план ажыр кууустетинген. Сазычы коммунистер Ондар Нормунцаа биле Ондар Сендемаза эки амылы дээр коммунист күш-абылдың шалычылары деп бедир атты чедип алганнар. Зооветеринарлыг өредилгенин, неделя самында болуп политиктады, кол-тынгыр уран чүүл белгүмүн база-ла коммунистер удуртуп туралар. Коллективтиң бүгү амыдыралына партия эге организациа (секретары Ондар Шаңгыр-оол) улуг күш болу берген.

Ынчанга, партия организациазының мурнунга чаа-чаа, нарын айтырылган тургустунуп, олар удуртулуга улуг арга-мергендиле негеп келген үедө, оларны шийитпирээрине коммунистерни мобилизастап шыдаар, харын-даа өлчө кичээлге салбас чорун калдып байдалга чедирерин билбес партия организациа эзы партияны удуртукчу чоң. Ынчалза-даа, чингиз, «Улуг-Хая» совхозтуң парткомун совхоз бугурулугезинге коммунистерниң харысалгазын бедирер, партия Уставының негедилерин коммунистерниң күүүсдери экижидер, ол талазы-биле контролду күштелдирер дугайында шийтирлерин хөй уаа хуузап ап турган-даа болза, оок күүүсдери чедип албаан. Совхозтуң Хайыракан болгаш Арыг-Бажы салбырларында партия эге организациалары инициатива чоң амылдап, тусту коммунистер-биле амылды кошпашып, оларга партияны даалгалары бербейн турар. Коммунист ролунуң болгаш харысалгазының дугайында СЭКП Уставында айтканын бо эге организациалар чегес боттандырып турар.

Партияның идеялиг болгаш организастыг быжыг чоруу, сырый катышчышыны оок кезжигүн составында улуу-биле хамаажыр. Ооң-биле холбаштыр, В. И. Ленинниң мындай айтышыны билер ужурулу бис. «БИСТИҢ СОРУЛГАВЫ—БИСТИҢ ПАРТИЯНЫҢ БЫҖЫГ, ТУРУШУП, АРЫГ ЧОРУУН КАМГАЛААРЫ. БИС БОЛЗА ПАРТИЯ НЕЖИГҮНҮНҮН АДЫН БОЛГАШ УЖУР-УТКАЗЫН БЕДИК, БЕДИК БОЛГАШ БЕДИК НӨДҮРҮН ОРАЛДАЖЫР УЖУРУЛУ БИС...»

Партияны быжыг туруштуу, арыг чоруун камгалаары, партия нежигүнүнүң адын болгаш ужуру-утказын жүздери дээр, чүнүң-даа мурнунда, оок хураанын быжыгаларына негедиле дыңдылары оок дээрзин хүн бурунуң кичээлгенин төвүнге тургузары болур.

СЭКП-ниң Барыын-Хемчик райкому партияга хүлээп алышының чурумун болгаш шынар составын сөөлү үедө элээн экижидер. 1966 чылда партия нежигүнүнүң калдырында 52 кишини хүлээп алган. Олар мурнакчы бугурулугечер, кааза амыл-ишчилер, идеялиг хөй-ниитчилер-дир. «Барыын» совхозтуң мурнакчы комбайнери Сарыглар Марат, «Шекпээр» совхозтуң хөйжүзу Хомушкү Сарыг-оол, тракторист Ондар Нарс-оол болгаш осилер-даа партияга кирил тура сөггээн сөгүнгө ам ээ болор, эки амылдап, партия организациаларының амылына кызымж кирип туралар.

Партияга кирип тураларың бугурулуге амылының характеристиказын болгаш хөй-ниитчи идеялигин улам-ла долуу-биле өрөмчүл көрүп, ону барымдалаары эргежок чугула. Ооң-биле кады, партияга хүлээп алышыны далаш каанда, эрегей өзү-биле чорудар, бүгү партия организациаларының амыдыралың болгаш ажил-чорудулузың хажыг чок дуруму—партияга чыгыштап хүлээп алышының чурумун сагывас, санын сүргөш, хөй-де кижи хүлээп алырына хандыкчыны чоруу-биле канчал-даа элэмчи болбас.

Партия нежигүнүнүң ролунуң болгаш ужуру-утказының бедирин дээр, чүнүң-даа мурнунда, аныяк коммунистер идеялиг болгаш организастыг дадыгышыңа эргекчи болур. Партия хурдаларын, организастыг оске-даа хемчеглерин белетээрине оларны кириштерин, партияны даалгалары бээр, хөй-ниити амылына өрөдери, бодунуң амыл-херэнин мергендиле бедиринге, марксизм-ленинизмниң үндизинерин шингээп алырына оларга дуулаары—партия организациаларының чугула сорулгаларының бирээзи.

Аныяк коммунистер кириштериниң кол аргазы болза оларны партияны амыл-биле кириштерери болур. Ынчангаш маңаа шийтирлр бол партия эге организациаларына, партия бөлүгтеринге хамаарып, СЭКП-ниң Таңды, Бин-Хем, Каа-Хем райкомнары аныяк коммунистер-биле амылды партия-организастыг амылдың практиказына сайыраңгыдып, оларга дуулаарының яны бүгү хемчеглерин амылгал турар. Ынчалза-даа бо болза аныяк коммунистер-биле амылда баштайгы эки басынар-дыр, ону мөө сонгар улам сайыраңгайыдыры чугула.

СЭКП обкомунуң үшү пленуму партия эге организациаларының ролон улам ыңай бедир дугайында айтырыгы чугулаштыр, партия-организастыг амылды сайыраңгайыдырының мөө сонгаргы арга-хемчеглерин айткан. Ону боттандыр дээр партия райкомнарында эгездеш эге организациаларга база пәрбөлүгтерге чедир калдык тодаргай амылдарны кылларып база планнаан. Ол хемчеглер болза коммунистерниң ролон болгаш харысалгазын бедирер-биле, СЭКП-ге кезжигүн болурунуң дугайында устав негедилерин сагыры-биле база чедип алдынар. Партияга кезжигүн болуру—улуг алдар. Ынчангаш СЭКП-ге кезжигүн болурунун ол лениниң принциптерин шыңгыш сагырын партия организациалары бодунуң ажил-чорудулузына удуртулга болуур ужурулу.

СЭКП обкомунуң бюрозунда болгаш Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелинде

1966 чылдың дөрткү кварталында улутпур бугурулугечерниң, тудуг болгаш транспорт организациаларының социалистг хүлээлгелериниң күүүсдери дугайы 1966 чылдың дөрткү кварталында социалистг чарышка дараанында коллективтер тилекчи болган.

Улутпур бугурулугечеринден — Чадаанын дөмүрдеш разведи (начальниги эш Чашухян, партия организациазының секретары эш Дворник, профивел комитетинин даргазы эш Корча). Коллектив ишти продукция бугурулуге квартал планын 111 хуу, барангыг продукция бугурулуге квартал планын 113 хуу күүүсеткен болгаш күш-ажылдың бугурулугүзүң 111,6 хуу күүүдеп, пландан ажыр 37 муң рубланды орулгаан алган.

Тудуг организациаларында — Тываның чаа агыг оруктар өргөлдөдөн орук тудуг өргөлдөдөн коллектив (начальниги эш Борзаков, партия организациазының секретары эш Кенин, профивел комитетинин даргазы эш Тонхик). Коллектив тудуг монтаж амылдарының планын 117,7 хуу, күш-ажылдың бугурулугүзүңүң планын 100,3 хуу күүүсеткен болгаш пландан ажыр 5,8 муң рубланды орулгаан алган.

Автотранспорт организациаларында — Тыва авто-өргөлдөдөн № 1 чүкү автоажыл-агы (начальниги эш Паруни, партия организациазының секретары эш Коваленко, профивел комитетинин даргазы эш Сатаев). Коллектив чүкү өргөлдөдөн планын тонна талазы-биле 101,0 хуу, тонна-километр талазы-биле 103,6 хуу, күш-ажылдың бугурулугүзүңүң 104 хуу күүүсеткен болгаш пландан ажыр 94,4 муң рубланды орулгаан алган.

1966 чылдың дөрткү кварталының социалистг чарыгына эң акы көрүгүткөдөгү болганы дээр Чадаанын

наын дөмүр даш, Тываның чаа агыг оруктар өргөлдөдөн орук-тудуг өргөлдөдөн болгаш № 1 чүкү автоажыл-агының СЭКП обкомунуң, Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң болгаш облпрофөвүлелиниң шилчир Кызыл туктарын тымыскан.

Оок-биле чергелестир республика типографиязының, алгы заводунуң, даараньла комбинатының, автосептеге заводунуң, коммунал-ажыл-агыг министрствунуң болгаш № 2 АТА-лары 1966 чылдың сөөлүг кварталдарында эки амылдарын демделгән.

Кызылдың туубуң заводунуң, Бай-Хаактын амылдар хандырылга комбинатының, «Тыва даг-дугу» болгаш «Тыва кобальт» тудуг өргөлдөдөн, № 3 АТА-ның багы амылдарын демделгән.

1967 чылдың бирги кварталының бугурулуге планнарын улутпур бугурулугечерин болгаш эске-даа бүгү организациаларының ажыр күүүсдери хандыр дээр чөгүрү хемчеглерин алдырып «Тыва тудуг трезинг» (эш Гаврилов) «Тыва автоөргөлдө» (эш Антшев), амылдар хандырылга министрствунга (эш Даржаа) дааскан.

1966 чылдың дөрткү кварталының түнөөдөрүн бүгү коллективтерге чугулаштып көргөп, 1967 чылдың бирги кварталының бугурулуге планын хуусаа бетинде күүүседир дээр социалистг чарытты массалык-биле калбартырып СЭКП-нин Кызыл хоорай комитетинде болгаш партия райкомнарына, «Тыва даг-дугу» болгаш «Тыва кобальт» тудуг өргөлдөдөн парткомнара, профивеллерниң адыраар обкомнарына, улутпур бугурулугечерин, тудуг болгаш транспорт организациаларының удуртукчуларына, партия эге организациаларының секретарларына болгаш профивел комитеттеринин даргаларына дааскан.

ВЛКСМ ТК-ның ийги пленумунуң дугайында ИНФОРМАСТЫГ ДЫҢНАДЫГ

ВЛКСМ Төп Комитетинин Пленуму февраль 2-де бодунуң ажылын үргүдүчүдөн.

«Бүгү-өйөөдөн В. И. Ленин аттыг пионер организациалың удуртуп талазы-биле ВЛКСМ-нин ажил-чорудулузын улам ыңай экижидер дугайында» илеткедиг ВЛКСМ ТК-нда бирги секретары С. П. Павлов кылган.

Илеткедиг чугулажырына: Белорусияның ВЛКСМ ТК-зының бирги секретары Г. Н. Жабицкий, Украинаның ВЛКСМ ТК-зының секретары В. С. Шевченко, улуг сержант, отрад вожатый Ю. Ф. Климов, ВЛКСМ-нин Иркутск обкомунун бирги секретары Г. Ф. Куцев, ССРЭ-нин чыңдышшы министр М. А. Прокофьев, Азербайжаның ВЛКСМ ТК-зының бирги секретары З. М. Назарова, ком-позитор, ССРЭ-нин улустуң артил Д. Б. Набатова, Ленин хоорайының № 25 школының улуг вожатый В. М. Комутинникова, ВЛКСМ-нин Ростов обкомунун бирги секретары В. М. Рамазанов, ССРЭ-ниң кадык камгала министр Б. В. Петровский, СЭКП-нин Кострома обкомунун секретары Б. С. Архипов, ССРЭ-нин улудукуч-комсомол, Совет Эвлектинин Мадриды А. А. Леснов, Ново-Мүшкето-во шахтанын амылчынын Ленин хоорайының № 135 ортумак школының вожатый В. И. Ниязов, Латвияның ВЛКСМ ТК-зының секретары А. Р. Бришке, Душанбе хоорайының башкы институтунун башкы М. Нуханова олар кирешкен.

Пленумунуң ажылында министрстволарың болгаш кол өргөлдөдөн удуртукчулары, партия болгаш профивел амылдарчылары, улус чымышчыны органнырдын, башкы эртемниин, чогаалчыг болгаш спорт организациаларының талаазекчириг, чечен чогаалчы болгаш уран чүгүдүү амылдарчылары киржин турар.

Пленумунуң кезжаки хуралына комсомолдун дээди шаңналын — ВЛКСМ-нин Хундуку демдөө комсомолдун амылдарчыларына, улутпурин болгаш кедээ ажил-агынын аныяк мурнакчыларына, интеллигенция талаазекчиригге, Совет Армияның дайыгыларына тымыскан.

Пленум февраль 3-те бодунуң ажылын үргүдүчүдөн.

Тыва АССР-ниң Дээди Совединге соңкулда талазы-биле округтарның соңкулда комиссияларының составын бадылаар дугайында

Тыва АССР-ниң Дээди Совединиң Президиумунуң ЧАРЛЫЫ

«Тыва АССР-ниң Дээди Совединиң соңкулда дугайында Дүрүмүнүн» 37, 38 болгаш 39 чүдүдеринге үнде-алдып, Тыва АССР-ниң Дээди Совединге соңкулда талазы-биле округ-тарның соңкулда комиссияларының амылчы чоннарын хөй-ниити организациаларының болгаш шингелдеринин дараанындагы талаазекчилерин составтыг кылдыр бадылаар.

КЫЗЫЛ ХООРАЙ

Каа-Хемниң № 1 соңкулда округу
Округтун соңкулда комиссиязының даргазы Чоола Тазар-оол Мындравич—Күрүнеин Кызылда башкы институтунуң профивел организациазында.
Округтун соңкулда комиссиязының секретары Чермаза Августа Михайловна—аэропорттуң профивел организациазында.

Сонгу-чөөн талазы № 3 соңкулда округу
Округтун соңкулда комиссиязының даргазы Осемчик-Оюя Демчи-евич — Дээди Судтун коллективинде.
Округтун соңкулда комиссиязының даргазының орадакчысы Чам-лына Екатерина Ивановна—Статистика өргөлдөдөн коммунистг организациазында.

Инисейниң № 2 соңкулда округу
Округтун соңкулда комиссиязының даргазы Красавцев Геннадий Алексеевич — аэропорттуң комму-нистг организациазында.

Шалагина Фаина Викторовна — хоорайның шериг комиссарының профивел организациазында.
Бурук Михаил Миронович — хоорайның өрт камгалашының комму-нистг организациазында.
Мурнуу-чөөн талазы № 4 соңкулда округу
Округтун соңкулда комиссиязының даргазы Чоосум Серий Кыргысовна—Күрүнеин Кызылда башкы институтунуң коммунистг организациазында.
Округтун соңкулда комиссиязының даргазы орадакчысы Кудрин Павел Антонович — Орук-тудуг өргөлдөдөн коммунистг организациазында.

Резуенко Иван Павлович — гордонту амылдарчыларының коллективинде.
Тимофеев Алексей Григорьевич — гордонту амылдарчыларының коллективинде.
Заправкин Александр Яковлевич — гордонту амылдарчыларының коллективинде.
Лотчина Анна Михайловна — харызаанын амыл-техниктиг бедир-диринг профивел организациазында.

Охубова Анна Александровна — урууларының № 10 яса-судының клоничилеринде болган хандырыкчы амылдарчыларында.
Верещагина Любовь Корниловна — урууларының № 10 яса-судының клоничилеринде болган хандырыкчы амылдарчыларында.
Порубы Макарь Николаевич — дулей-шоплоаның профивел организациазында.

Набатова Инна Степановна — Күрүнеин Кызылда башкы институтунун Бүгү-өйөөдөн Аныяктарының Ленинчи Коммунистг Эвлектинин организациазында.
Транспорттук мурнуу талазы № 6 соңкулда округу
Округтун соңкулда комиссиязының даргазы Бакаев Константин Алексеевич — автоөргөлдөдөн комму-нистг организациазында.
Округтун соңкулда комиссиязының даргазы орадакчысы Чам-лык Ай-оол Удуб-оравич — авто-өргөлдөдөн Бүгү-өйөөдөн Аныяктарының Ленинчи Коммунистг Эвлектинин организациазында.

Корваев Михаил Захарович — хоорайның шериг комиссарының профивел организациазында.
Колмакова Зоя Исакевна — хоорайның шериг комиссарының профивел организациазында.

Дмитриева — даараньла комбинатының профивел организациазында.

дывиң Бүгү-өйөөдөн Аныяктарының Ленинчи Коммунистг Эвлек-тинин организациазында.
Округтун соңкулда комиссиязының кезжигүчери:
Ююя Куискалыч Шам — пасса-жирлер авто-ажыл-агының амыл-чорудулузын амылдарчыларында болган абыла-хаакчыларында.

Голомова Александр Васильевич — пассажирлер ажил-агының комму-нистг организациазында.
Сумба Рынса Дарданевич — даараньла комбинатының профивел организациазында.
Борисова Вера Семёновна — мили-цияны хоорай клоничилерин комму-нистг организациазында.

Серен Монгуш Шыраповна — № 2 школының башкыларында болган техниктиг амылдарчыларында.
Намчылак Татьяна Арчаевна — № 2 школының коммунистг органи-зациазында.

Транспорттук мурнуу талазы № 6 соңкулда округу
Округтун соңкулда комиссиязының даргазы Сагаачан Зоя Папага-евича — соңкул хандырылган хоорай клоничилерин амылдарчыларында.
Округтун соңкулда комиссиязының даргазы орадакчысы Анне-мова Инна Федоровна — Кедээ ажил-агы министрствунуң комму-нистг организациазында.

Округтун соңкулда комиссиязының секретары Шербокова Мария Прокофьевна — Кедээ ажил-агы министрствунуң профивел организациазында.
Округтун соңкулда комиссиязының кезжигүчери:
Мого Максим Аскакович — ДОСААФ-тын республика комитетинин амылдарчыларында.
Сарыг-оол Надежда Викторовна — ДОСААФ-тын республика комитетинин амылдарчыларында.

Мандыппа Владимир Ховалит-ович — Кедээ ажил-агы министрствунуң укусай эртемнигерлерден болган амылдарчыларында.
Воротникова Вера Игнатьевна — Ыңай ажил-агы өргөлдөдөн профивел организациазында.

Валев Андрей Фанович — № 2 ав-то-ажыл-агының Бүгү-өйөөдөн Аныяктарының Ленинчи Коммунистг Эвлектинин организациазында.
Клемтов Борис Александрович —

№ 2 авто-ажыл-агының амылчы-ларында, инженер-техниктиг амылдарчыларында болган абыла-хаакчыларында.

Лениниң № 7 соңкулда округу
Округтун соңкулда комиссиязының даргазы Валоз Георгий Алексеевич — Материал-техниктиг хандырылга өргөлдөдөн коммунистг организациазында.

Округтун соңкулда комиссиязының даргазы орадакчысы Дудуш Мария Норбуевна — «Шың» солдур-редакцияның Бүгү-өйө а д и н Аныяктарының Ленинчи Коммунистг Эвлектинин организациазында.

Округтун соңкулда комиссиязының секретары Илиннов Василий Алексеевич — Кедээ ажил-агы техникумуның профивел организациазында.

Округтун соңкулда комиссиязының кезжигүчери:
Кочина Валентина Петровна — Кедээ ажил-агы техникумуның Бүгү-өйөөдөн Аныяктарының Ленинчи Коммунистг Эвлектинин органи-зациазында.

Волкович Виталий Ипполевич — «Шың» солдур редакцияның Бүгү-өйөөдөн Аныяктарының Ленинчи Коммунистг Эвлектинин органи-зациазында.

Пожидайова Мария Михайловна — Кадык камгала министрствунуң профивел организациазында.
Тодикова Екатерина Архиповна — вендисансерниң эмирчириден болган хандырылга амылдарчыларында.

Кувезин Николай Базарович — медицина училишениң башкыларында болган студентлеринде.
Вульфович Надежда Миевевна — медицина училишениң Бүгү-өйөдөн Аныяктарының Ленинчи Коммунистг Эвлектинин органи-зациазында.

Соховтуң № 8 соңкулда округу
Округтун соңкулда комиссиязының даргазы Шумелько Эдуард Ильич — «Сельхозтехника» каттыжышкынының коммунистг организациазында.

Округтун соңкулда комиссиязының даргазы орадакчысы Хертек Ким-оол Оудаевич — радио дамчы-далга болган телевидение комитетинин амылдарчыларында болган абыла-хаакчыларында.

Округтун соңкулда комиссиязының секретары Соколова Надежда Ивановна — № 4 школының комму-нистг организациазында.

Округтун соңкулда комиссиязының кезжигүчери:
Труфанов Василий Семёнович — Коммунал ажил-агының министрствунуң автоажыл-агының профивел организациазында.

Королев Николай Федорович — Коммунал ажил-агының министрствунуң автоажыл-агының комму-нистг организациазында.

Дорку Эвритип Кипсанович — «Сельхозтехника» каттыжышкынының профивел организациазында.

Давыдов Александр Иванович — Типографияның коммунистг органи-зациазында.
Корнухов Юрий Евдокимович — Типографияның амылдарчыларында, инженер-техниктиг амылдарчыларында болган абыла-хаакчыларында.
Пожидайова Валентина Афанасьевна — № 4 школының башкыларында болган техниктиг амылдарчыларында.

ХООЧУН БОЛГАШ АНЫЯК ХОЙЖУЛАР

Эрик районунуң «Коммунизмче орук» колхозунуң мурнакчы малчымы, коммунист Кыргыс Чыжегит он алды чыл улаштыр хөй кадарып келген (№ 1 чурукта). Ол бо колхозтуң үндөзилекчилеринин бирээзи. Бо чымын оок коданымда төрүүр 480 хөй бар. Күзүн 30 тонна сикени киштаанда белет-кеп алды. Эрткен чымын төрүүр 100 хойга ошадангыр 106 хурадам чылды өстүрүп, хөй бурзунуң-к 3,2 ка бүткү кыргып алгаш, алдан социалистг хүлээлгезин ажыр күүүсеткен. Кыштаглаашкынын ич эрттирип, аны үедө 140 хойдун төрөткөн 142 хурагын мен оң доруктуп алган.
Олардан мрак эң-те комсомол-чу Деревяжи Идам Буга-Ооргазы деп кедө киштеда. Аныяк өрүнүң эзы Соля Сенил-биле үш чыл улаштыр хураган калырып

келгенер (№ 2 чурукта). Ам олар-нын хойларна база оолдун эгээлэн. Төрөөн 200 хойнуң хураганнары шүптү онма-менди доругуп турар. Төрөөн хойлар, чаш хураганнар кажалары чымын кылдыр септет-тишкен. Кыштаанда 40 тонна си-гени сарастап, саванын сөртүп алдынар. Оларнык өкүмү шашта, чараш, эт-керекселдер-биле дол-дуксан, бай-шырык чурттал аралар. Херек номчар, журнал-дарып саймы, республика солдур-нарны камдып алган чамгыр те-леринде оларны номчуп, радио-дамчыдаларыны дыңап олду-руптарлар, а ужа-тура киштап турар бичи олду ишвергин кетти-нип каапкан, ойкарактары бич-каптангы ойман орор.

О ОХЕМЧИКТИҢ сөзү, фотолар.

1966 ЧЫЛДА ТЫВА АССР-НИН УЛУС АЖЫЛ-АГЫЙЫН ХӨГЖҮДЕРИНИН КҮРҮНӨ ПЛАНЫНЫҢ КҮҮСЕЛДЕЗИНИН ТҮННӨЛДӨРӨННӨН ДУГАЙЫНДА

Тыва АССР-ниң статистика эргелелиниң дыңадыы

Чаа беш чыл планын СЭБП-ниң XXIII съездинин саясаты сорууларын боттандырышса, Тыва АССР-ниң ажылчы чоннары беш чылдың баштайгы чылы — 1966 чылда улус ажыл-агыйының хөгжүдөзүнө, республиканың ажылчы чоннарының чаагай чоруун болгаш културалг дөңнөлүн көдүрөңгө чамдык чедишчилерин чеди алган.

1.

Республиканың улустурунун бүдүрүгө черлери беш чылдың баштайгы чылының нити продукция бүдүрүгө талазы-биле чыл планын 108 хууга күөсеткен, 1965 чыл-биле деңээрге, бүдүрүгөниң хемчээли 8 хууга улгаткан.

Эңилел чагырганын бүдүрүгө черлери нити продукция бүдүрүгө талазы-биле чыл планын 108 хууга күөсеткен, 1965 чыл-биле деңээрге, бүдүрүгөниң хемчээли 19 хууга улгаткан.

Республика чагырганын бүдүрүгө черлери нити продукция бүдүрүгө талазы-биле чыл планын 104 хууга күөсеткен, мурнундагы чыл-биле деңээрге, бүдүрүгөниң хемчээли 5 хууга улгаткан.

Нити продукция бүдүрүгө талазы-биле чыл планын тус-тус бүдүрүгө черлериниң күөсеткени мындагы:

1965 чылдагы олоон күөсеткени хуу-биле	1966 чылдагы олоон күөсеткени хуу-биле	
	108 чылдагы олоон күөсеткени хуу-биле	119 чылдагы олоон күөсеткени хуу-биле
Эңилел чагырганын улустуру	108	119
Ооң иштинде:		
«Тыва даг дугу» даг дугу арыглар комбинат	104	124
«Кызыл-Хавак» шахтазы	104	108
Чадананын хөмүр даш уургалы	110	116
Кызылдың электри станциязы	115	122
Республика чагырганын улустуру	104	
Ооң иштинде:		
Эт комбинаты	103	115
Сүт комбинаты	105	92
Аш-чөм улустурунун эргелели	114	117
Кызылдың хлеб заводу	114	116
Ак-Довурак хлеб заводу	123	135
Чадананын хлеб заводу	118	118
Хову-Аксының хлеб заводу	114	115
Ниво заводу	98	99,8
Тараа продуктулар эргелели	105	99,3
Кызылдың тараа сайгарар базазы	104	95
Чадананың тараа хуаар		
Аалы пунктузу	107	113
Кызылдың типографиязы	107	111
Даранымда комбинаты	113	103
Алгы заводу	141	127
«Красноярск кол тудутну» бүдүрүгө черлериниң талазы-биле	98	91
«Тыва туду» трестин дуаалаа бүдүрүгө черлериниң талазы-биле	96	89
«Тыва даг дугу тудутну» дуаалаа бүдүрүгө черлериниң талазы-биле	100,0	97
Туду материалдарын эргелели	70	—
Кызылдың туйбу заводу	71	101
Кызыл-Мажаарыктын туйбу заводу	50	—
Иш ажыл-агый эргелели	120	149
Узут-Хем иш ажыл-агый чери	104	102
Автосентрел заводу	110	114
«Сельхозтехника» республика каттыжымшыкы	100,5	99,9

Амырлар хандырылга министерствозу	
Шагаан-Аргының амырлар хандырылга комбинаты	100,0
Туранның амырлар хандырылга комбинаты	100,6
Сарыг-Септин амырлар хандырылга комбинаты	95
Чадананын амырлар хандырылга комбинаты	105
Бай-Хаактын амырлар хандырылга комбинаты	93
Тожуну амырлар хандырылга комбинаты	113
Шуурмактын амырлар хандырылга комбинаты	96
Кызылдың амырлар хандырылга комбинаты	107
Ак-Довурактын амырлар хандырылга комбинаты	107
Хову-Аксының амырлар хандырылга комбинаты	111
Эрзинин амырлар хандырылга комбинаты	100,0
Өвүрүн амырлар хандырылга комбинаты	100,0

Нити продукция бүдүрүгө талазы-биле чыл планын ниво заводу, «Тыва туду» трестин дуаалаа бүдүрүгө черлериниң талазы-биле чыл планын 104 хууга күөсеткен, мурнундагы чыл-биле деңээрге, бүдүрүгөниң хемчээли 5 хууга улгаткан.

1966 чылда нити продукция бүдүрүгө талазы-биле планын улустурун оң чутга алдырарының айың-биле күөсеткенин дараазында сан-мөдөөлөр көргүзүп турар:

	1966 чылдагы олоон күөсеткени хуу-биле	
	107 чылдагы олоон күөсеткени хуу-биле	112 чылдагы олоон күөсеткени хуу-биле
Олар чуул улустуру	107	112
Электроэнергия болгаш тепловенин бүдүрүгөни	110	117
Машина тудушкуну болгаш металл ажылал кылыры	104	104
Маш болгаш ишкээлдериниң кызырын улустуру	107	106
Туду материалдарын бүдүрүгө черлериниң талазы-биле	93	93
Чил үстөр	109	108
Аш-чөм улустуру	106	109
Улустурун өске адыраары	105	122
Ооң иштинде металл эвес		
Ооланын (даг дугунун) чыгышы	104	124

1966 чылда дугулуна продукцияның эң чутга хемчээли дараазында сан-мөдөөлөр бүдүрүп үндүрүп:

	1966 чылда дугулуна продукцияның бүдүрүгөни	
	Чыл планын күөсеткени хууу	1965 чылдагы олоон күөсеткени хууу
Электроэнергия — миллион киловатт-шак	88	107
Хөмүр даш — муң тонна	319	107
Туду туйбузу — миллион кезек	21	73
Туду чутайны — муң тонна	2,1	85
Чып оптоон демир-бетон конструкциялар болгаш кезектер — муң куб. метр	12	99,9
Дилел материалдары — муң куб. метр	92	109
Туду мажынын болгаш олар ышттын сөөртүлгези — муң куб. метр	240	87
Ооң иштинде: туду мажы — муң куб. метр	175	90
Алгы идик — муң эжеш	37	124
Идик идик — муң эжеш	59	106
Дарааныла кымыллары — муң рубль	624	107
Мебель — муң рубль	711	89

	1966 чылдагы олоон күөсеткени хуу-биле	
	107 чылдагы олоон күөсеткени хуу-биле	113 чылдагы олоон күөсеткени хуу-биле
Эт, I категориянын оонок эрдис кириштерге — тонна	5455	99
Колбаса кымыллары — тонна	753	108
Саржак — тонна	644	115
Сүт продукциязы — тонна	8441	96
Далган — муң тонна	12,5	96
Хлеб болгаш булочка кымыллары — муң тонна	14,8	114
Кондитер кымыллары — тонна	635	98
Ливо — муң декалитр (өң муң литр)	198	104
Эфиртес суксун — муң декалитр	102	79
Дүс (тымыкы) — тонна	3443	82
Даг дугу (тымыкы) — муң тонна	16,6	119

1966 чыл-биле деңээр, 1966 чылда артык бүдүрүп чүлдөр болза: электроэнергия — 10241 муң киловатт-шак артык, хөмүр даш — 35460 тонна, чып оптоон демир-бетон конструкциялар болгаш кезектер — 1257 куб. метр, алгы идик — 2034 эжеш, идик идик — 2615 эжеш, дарааныла кымыллары — 50 муң рубль, эт — 245 тонна, колбаса кымыллары — 105 тонна, хлеб болгаш булочка кымыллары — 1969 тонна, даг дугу (тымыкы) — 4837 тонна артык бүдүрүнгөн.

Күш-ажылдың бүдүрүгөниң талазы-биле чыл планын республиканын улустуру 104 хууга күөсеткен. Ажылал турар иштинде оонаштыр планда көрүнгөннелдин 157 рубль хөй продукцияны ажылал үндүргөн. 1966 чылдың-биле деңээр, күш-ажылдың бүдүрүгөниң 4 хууга улгаткан.

Эңилел чагырганын бүдүрүгө черлери күш-ажылдың бүдүрүгөниң талазы-биле чыл планын 106 хууга, республика чагырганын бүдүрүгө черлери — 103 хууга күөсеткен.

Бараанын продукцияның бөт-үнесиниң талазы-биле планын республикага нитинде бөт күөсеткен. Бараанын продукцияның рубль санына оонаштыр чыргалалар алаан куулаан.

II. 1966 чылда көдөзө ажыл-агыйның нити продукцияның хемчээли баштайгы санаалгалары өзгараар 61,9 миллион рубль болган, 1965 чылдагы деңээр, 25 хууга көвүдөн, ооң иштинде көз ажыл-агыйның нити продукцияның хемчээли 50 хууга улгаткан.

1966 чылда колхозчуларын бир кижя-хунунуң төлөври мурнундагы чылдаанын 21 хууга улгаткан. Ажыл-агыйларын бүтү хөвирлерине тараа култураларының дүжүктү 1966 чылда бир гектардан-на 5,7 центнер турганын 1966 чылда бир гектардан-на 11 центнер чедир көвүдөн.

Хөкүмүрде сүт турган тарылга шөлдөрдүн база көдөзө ажыл-агый култураларын дүжүктүрүп берген.

Тараа култураларын дүжүктүрүп оозулдиз-биле холбоштор амырларын бүтү хөвирлерине нити тараа чылдаанын мурнундагы чылдың деңеелден 90 хууга, ооң иштинде кымыл-тастын нити чымылзы ийн катап көвүдөн. Тараанын нити чылдаанын удуу болганын түнөснелде колхозтар, совхозтар болгаш өске-даа күрүнө ажыл-агыйлары 81,3 муң тонна тараанын күрүнө пландан ажыр бедиктер өрткөргө садар арналы болган. Мурнундагы чылда деңээрге, 1966 чылда күрүнөге 2,8 катап хөй тараанын саткан.

Республиканын колхозтары болгаш совхозтары 1967 чылдың дүжүдүнө тараа култураларын болгаш чангыс чылдың өткөрүлгөзү чегир санын үрешинери-биле хандырынган. Ичинде хөй-хөй колхозтар болгаш совхозтар чарыштарына четпес үрешинер туруп ап, оларын арыгларын шүшпөр чөрүтүп турар.

1966 чылдагы-биле деңээр, 1966 чылда 65 хуу хөй минералдык чөмүшчигелери ажылгалан.

Малдың продукцияны база бөдөн. Колхозтарга болгаш совхозтарга бир инеке оонаштыр саап алган сүт ортумак-биле 1966 чылдың деңеелден 91 килограммга улгаткан.

Ажыл-агыйларын бүтү хөвирлерине мал ажыл-агыйның продукциянын бүдүрүгөни мындагы болган:

1966 чылдагы олоон күөсеткени хуу-биле	
Эт (көк деңиз) — муң тонна	15,7
Сүт — муң тонна	51,3
Дүк — тонна	1710
Чуурга — миллион бөрбак	8,8

1966 чылда эт бүдүрүгөни мурнундагы чылда турганымдан 1,6 муң тоннага, азы 10 хууга улгаткан, сүт бүдүрүгөни 3,9 муң тоннага, азы 8 хууга, дүк бүдүрүгөни 44 тоннага, азы 3 хууга баа чуурга бүдүрүгөни 2,5 миллион бөрбакка азы 28 хууга улгаткан.

Мал ажыл-агыйның продукциянын бүдүрүгөни өздөшкөни түнөснелде 1966 чылда малды, сүтү, дүкү күрүнө салаары 1965 чылда турганын көвүдээр аралык болган.

Ажыл-агыйларын бүтү хөвирлерине малды, дүкү, сүтү күрүнөгө садар дараазында хемчөөлөр болган.

	1965 чылда		1966 чылда	
	1965 чылда	1966 чылда	1965 чылда	1966 чылда
Мал болгаш күш (диринг деңиз) — муң тонна	17,1	18,1		
Сүт — муң тонна	23,4	24,2		
Дүк (зачеттап санаан деңиз) — тонна	2029	2106		

1966 чылда мал ажыл-агыйның продукциянын күрүнөгө садарының чыл планын мындагы күөсеткен: сүтү — 113 хуу, дүкү — 103 хуу, малды чүтле 92 хуу болган.

Ажыл-агыйларын бүтү хөвирлерине малды бүтү чүтүнөриниң баш саны көвүдөн, ол дараазында сан-чурагалардан көстүп турар:

	1965 чылда		1966 чылда	
	1965 чылда	1966 чылда	1965 чылда	1966 чылда
Мыйыстыг бода мал	165,0	178,2		
Ооң иштинде инек	62,9	68,3		
Хаван	29,3	39,2		
Хөй болгаш өшкү	908,3	947,4		
Ооң иштинде хөй	797,2	829,7		

1966 чылда турганын-биле деңээр, мыйыстыг бода малдың баш саны 8 хууга, ооң иштинде инекти — 9 хууга, хаванын баш саны 34 хууга, хөй болгаш өшкүнү — 4 хууга өскөн.

III. Тыванын автоэргелелин 1966 чылда планы автотранспору-биле чык сөөртүрүпүң талазы-биле 90 хууга, тонна-километр талазы-биле 104 хууга күөсеттиң. 1966 чылдагы деңээр, тонна-километр талазы-биле хемчөөли 12 хууга улгаткан.

1966 чылда пассажир сөөртүлгезиниң планы 102 хууга күөсеттиң. Нити ажылалдын автотранспору-биле чыл дугулуна 19 миллион пассажирин сөөрткен. 1966 чылдагы-биле деңээр, пассажир сөөртүлгези 3 хуу өскөн. Автоэргелел пассажир-километр талазы-биле планын 99,1 хуу күөсеткен. Районнар аразында болгаш хөвөр иштинде ажылал турган автобустарың ортумак саны 1966 чылда турганыннан 4 хууга неместең.

IV. 1966 чылда республиканын хөвөрларында болгаш суурларында бүдүрүгөни, чурталгалың болгаш култура-амыдыралдың тудуларын туткан.

Эрткен чылдын дугулуна ажылгалга кирген тудуларда бүдүрүгө тудулары, оларын аразында телецент, Кызылдың электри станциязы бир турбана, электри дамчыдылга шугунары, мал кажаалары болгаш өскелер-даа, а база ол ышка чурталга бажынары болгаш култура-амыдыралдың тудулары бар.

Күрүнө планында көрдүгөн хөвөрлөңиң күсели-биле нити-биле 19 миллион рубль түңгө бүдүрүгө болгаш өске ужу-дуалыг кол фондустарын шимчөөниң кирген, ооң иштинде бүдүрүгө ужу-дуалыгы — 10,7 миллион рубль түңгө кирген.

Күрүнө планында көрдүгөн хөвөрлөңиң күсели-биле капитал салымшыкының хемчөөли 1966 чылда республикага 27,7 миллион рубль болган, туду-монтаж ажылалары ола-үнесин дугулуна 19 миллион рубль күөсеттиң.

1966 чылда республикага чурталга тудушкунуна күрүнениң капитал салымшыкынын нитинде биле 6,5 миллион рубль болган. Чер-Чөр Советтериниң бүдүрүгө черлерин болгаш организацияларын артең чылдын дугулуна чурталга тудушкунуна кирген капитал салымшыкынын 1966 чылда турганыннан 18 хуу хөй болган. Култура-амыдырал тудушкунуна капитал салымшыкыны 2,5 миллион рубль болган.

Республиканын көдөзө ажыл-агыйында 1966 чылда күрүнө капитал салымшыкынын шунту 9,2 миллион рубль болган, ооң иштинде туду-монтаж ажылаларының хемчөөли 5,7 миллион рубль болган, азы 1966 чылда турганыннан 8,6 хууга улгаткан.

Күрүнө планын өзгараар тускайлаан хөвөрлөңиң күсели-биле республиканың бүдүрүгө черлери болгаш организациялары 43,6 муң дөрбөлчин метр нити шөлдүг чурталга бажынарын ажылгалга кирген.

Оон алганда хөвөрлөңиң болгаш көдөзөн чурталгыч зона боттарының күсели-биле база күрүнө чөлөөниң дузаы-биле 1966 чылда баштайгы санаалгалары өзгараар 15,4 муң дөрбөлчин метр нити шөлдүг чурталга бажынарын ажылгалга кирген.

Совет кижилерин коммунизм тургузушкуну дөш маадыртыг ажыл-иштинде база бир кол хөвөрлөң болза, коммунисттер дү-биле ажылал, чуртгаары дөш девисел боолу. Амгы үдө бо массалык шимчөөниң коммунисттер чарыштын дөдө хөвөр алганга. Ичинде социализм чарыштын түтүн бедик көдүрүп, коммунисттер дү-биле чуртгаары, ажылалары дөш натро-отту шимчөөниң бүтү шимчөөниң, кабарчыларын, санчыларын, механаторлары калба-биле хаара тудар сорууда-биле «Шенээр» сөөктүгү директория, партия, комсомол, ажылалык комитеттерин сөөктүгү коммунисттер күш-ажыл бригадаларын болгаш шимчөөчүлериниң сөлдүн чөкөт чаа совхоз-түн төнүтө организастан. Ада 90 ажыл кижя ирешкен.

Саятка өртөөн чылдын түвөлдөрүн болгаш моон сөггәри сорууларын чугаалаан.

Совхозтуң ажал-ишчелерин эртең ажыл-агый чылы өң көрүдүрүп дөдөзү, күрүнө сүт са-

Күрүнө капитал салымшыкынын күсели-биле 1966 чылда республикага нитинде биле 1204 өөрөңкө өөрөңнө нити билгидиң школарын, 560 орунуг школа назымын четпөөн урууларын албан черлерин, 130 орунуг чунар бажынарын ажылгалга кирген.

Республиканын тудуг организациялары 1966 чылда чыгы-биле кылар ажылалары 16,8 миллион рубль хемчөөлө күөсеткен, ол болза чыл планының 83 хууга болган, ооң иштинде «Тыва туду» трест чыгы-биле кылар ажылалары 11,8 миллион рубль түңгө күөсеткен, ол болза чыл планының 80 хууга болган.

Чагы-биле кылар ажылаларын чыл планын «Кызыл улустуру туду» туду эргелели, оруу туду эргелели, «Сиб-электромотаж» тыва участка болгаш «Сибтехмотаж» монтаж участка күөсеттиң.

V. Тыва АССР-ниң улус ажыл-агыйында «Ажылчылар» болгаш албан-хаакчыларын саны 1965 чылда турганыннан 4 хууга көвүдөн.

1966 чылдагы-биле деңээр, республиканын улус ажыл-агыйында спецалистериниң саны 840 кижге азы 9 хууга көвүдөн, дөдө өртөөниң — 516 кижге, ортумак тускай өртөөниң — 324 кижге көвүдөн. 1966 чылдың ноябрь 15-те турганы-биле республиканын улус ажыл-агыйында дөдө болгаш ортумак тускай өртөөниң спецалистериниң 29 хууга тывалар болган. Оларын иштинде 36 хууга дөдө өртөөниң болган.

VI. Нитиниң хөвөрлөңгө потребсөөтүн комиссалиг санды чөкө кирештерге, күрүнө болгаш кооператив сандының үрөткөң сандыгаар бараан саарылганы 1966 чылда 94,2 миллион рубль болган.

1966 чылдагы-биле деңээр, үрөткөң сазар бараан саарылганын нити хемчөөли 9,4 миллион рубль, азы 11 хууга улгаткан.

Үрөткөң сазар бараан саарылганын планының күөсеткени республиканың кол-кол санды организацияларының айың-биле дараазында сан-чурагаларга көргүзө:

	1965 чылда		1966 чылда	
	1965 чылда	1966 чылда	1965 чылда	1966 чылда
Республикага үрөткөң сазар бараан саарылганын	94,2	103		
Ооң иштинде:				
Тыва респотребсоюз	56,4	103		
Кызыл санды	20,7	102		
Нитиниң хөвөрлөңгөниң контораы	2,4	109		
Тыва продснаб	6,2	99,4		
«Тыва даг дугу» ажылчын хандыралының салбары	6,0	103		
Алтека эргелели	0,6	108		
Сөвөпечатя	0,6	1		

Тыва АССР-ниң Дээди Сөвединг соңгулда талазы-биле округтарның соңгулда комиссияларының составын бадылаар дугайында

Тыва АССР-ниң Дээди Сөвединин Президиумунун ЧАРЛЫ

Отгынның № 9 соңгулда округу
Округтуң соңгулда комиссиязының даргазы Токарева Любовь Степановна — Курене багызының республика которазының коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының даргазын орадыкчызы Савир Барчин Салчакоч — Тыва республикозотун баштаар черинде ажилчиннарыдан болгаш албан-хаакчылардан.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Миронова Валентина Ивановна — № 1 школаның профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Сидорова — № 1 школаның профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Кладья Павлова — Тыва республикозотун баштаар черинде ажилчиннарыдан болгаш албан-хаакчылардан.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Шыраң Звониды — Тыва республикозотун баштаар черинде ажилчиннарыдан болгаш албан-хаакчылардан.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Кудряков — Тыва тудуң трестинде ажилчиннарыдан болгаш албан-хаакчылардан.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Конова Аня Георгиевна — «Кызыл тудуң» тудуң эртелең профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Чекушев Иван Иванович — «Тыва тудуң» трестинде ажилчиннарыдан болгаш албан-хаакчылардан.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Сонова Нина Васильевна — «Кызыл тудуң» тудуң эртелең профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Козлова Надежда Георгиевна — Хандырылга болгаш сайгырларга эртелең профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Миронова Зоя Алексеевна — Кызыл-салгытын профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Путищева Наталья Егоровна — Хандырылга болгаш сайгырларга эртелең профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Слющенев Сергей Владимирович — Хандырылга болгаш сайгырларга эртелең профивелер организациязында.

Хемниң Чөөн талазы № 11 соңгулда округу
Округтуң соңгулда комиссиязының даргазы Ондар Биче-оол Лосав-Сереевич — СЭНП область комитетинин коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының даргазын орадыкчызы Антонов Николай Иванович — Бүгү-элдиз Амняктарының Ленинчи Коммунисттик Эвилелинң область комитетинде.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Леонова Галина Борисовна — республика эмгекчилер профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Альбанова Сасоева Людмила Семеевна — Тываның Курене хогажун театрының профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Кендешев Екатерина Седип-оол — Тываның Курене хогажун театрының коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Лама Татьяна Оржакович — СЭНП область комитетинин профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Кудрина Аня Романовна — «Тываның амняктары» солуңуң редакциясының Ленинчи Коммунисттик Эвилелинң организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Кызыл-Кара Март Кыргысович — «Тываның амняктары» солуңуң редакциясының Бүгү-элдиз Амняктарының Ленинчи Коммунисттик Эвилелинң организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Сагаачи Надежда Давасанович — болузда бажызының профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Хемниң Барыш талазы № 12 соңгулда округу
Округтуң соңгулда комиссиязының даргазы Темирал Саал Илгин

оолович — Курене айымы чок чорунуң комитетинин коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының даргазын орадыкчызы Грудини Иван Самойлович — «Скотооткорм» трестинде ажилчиннарыдан болгаш албан-хаакчылардан.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Прекудин Николай Игнатвич — Хамааты камгалалды республика штавының коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Мелещенко Николай Иванович — «Скотооткорм» трестинде ажилчиннарыдан болгаш албан-хаакчылардан.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Маслов Георгий Артевич — Хамааты камгалалды республика штавының коллективинде.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Умных Нина Николаевна — Курене айымы чок чорунуң комитетинин профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Бикинсева Минибана Зехановна — Хой-интинин корум-чурум камгалал министрствозунң эстелге киддиинин ажилдакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Буагуң Елизавета Иргитовна — Хой-интинин корум-чурум камгалал министрствозунң эстелге киддиинин ажилдакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Чудамунуң № 13 соңгулда округу
Округтуң соңгулда комиссиязының даргазы Забон Евгений Андреевич — Харылаа эртелең профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының даргазын орадыкчызы Чоксун Эрик Буратович — обиртофивелер профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Яреба Валентина Федоровна — № 3 школаның башкыларында болгаш техникте ажилдакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Чурасова Мария Радловна — харылааң хоорай которазының ажилчиннарында, инженер-техникте ажилдакчыларында болгаш албан-хаакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Ополева Людмила Тимофеевна — Харылаа эртелең профивелер организациязында болгаш албан-хаакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Шульгина Прасковья Сереевна — харылааң хоорай которазының ажилчиннарында, инженер-техникте ажилдакчыларында болгаш албан-хаакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Гостева Зоя Гавриловна — харылааң хоорай которазының ажилчиннарында, инженер-техникте ажилдакчыларында болгаш албан-хаакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Мераляев Василий Афанасьевич — Харылаа эртелең профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Шелкова Надежда Икшироровна № 3 школаның башкыларында болгаш техникте ажилдакчыларында.

Чоктувунуң № 14 соңгулда округу
Округтуң соңгулда комиссиязының даргазы Селиванов Петр Иванович — Саң министрствозунң коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының даргазын орадыкчызы Спиринко Олег Дукучеевич — Тыва АССР-ниң Дээди Сөвединин Президиунун профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Мананичкова Вера Яковлевна — Чырыдыкчы министрствозунң ажилдакчыларының коллективинде.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Титов Николай Васильевич — Улустуң контролды республика комитетинин коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Сагаачи Дорж Кендешев — кооперативин, профессионал-техникте учулшеңин коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Жапаронова Нина Ивановна — Чырыдыкчы министрствозунң ажилдакчыларының коллективинде.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Аний Олег Сереевич — Коммунал ажил-агый министрствозунң коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Моргунова Валентина Вениаминовна — кооперативин, профессионал-техникте учулшеңин профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Топографтын № 15 соңгулда округу
Округтуң соңгулда комиссиязының даргазы Башев Павел Борисович — шид дашым хоорай киддиинин коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының даргазын орадыкчызы Кыргыев Кзыл-Куш Чуякочолович — Хой-интинин корум-чурум камгалал министрствозунң коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Казанцева Валентина Анатольевна — Пушкин артик библиотеказының профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Гарина Фаина Тимофеевна — пиво заводунң ажилдакчыларында, инженер-техникте ажилдакчыларында болгаш албан-хаакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Хомагы Аня-оол Ажиевич — республика прокуратураның профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Рамазов Рашид Нуралимович — городоктуң Бүгү-элдиз Амняктарының Ленинчи Коммунисттик Эвилелинң организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Кузнецова Валентина Михайловна — Пушкин артик библиотеказының профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Семеновна — «Сельхозтехника» каттыжышкынын коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Филипповна — «Сельхозтехника» каттыжышкынын профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Шербин Григорий Коваревич — Кызыл-салгытын коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Ожков Владимир Андреевич — Кызыл-салгытын профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Семеновна — «Сельхозтехника» каттыжышкынын коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Филипповна — «Сельхозтехника» каттыжышкынын профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Шербин Григорий Коваревич — Кызыл-салгытын коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Ожков Владимир Андреевич — Кызыл-салгытын профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Егорченко Петр Ефимович — Тываның комплексилер геология экспедициянын коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Пономарева Светлана Петровна — «Коммунтудун» септелге-туду эртелең Бүгү-элдиз Амняктарының Ленинчи Коммунисттик Эвилелинң организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Стародубева Елена Филипповна — «Тываның правда» содуң редакциянын профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Шадрин Лариса Федоровна — «Тыва-тудуң» трестин дуулаар бугурагелер комбинатының Бүгү-элдиз Амняктарының Ленинчи Коммунисттик Эвилелинң организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Орьяк Кошун-оол Дадагашевич — «Коммунтудун» септелге-туду эртелең ажилчиннарында, инженер-техникте ажилдакчылары болгаш албан-хаакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Байр-оол Солюкович — № 3 профессионал-техникте учулшеңин башкыларында болгаш сургууларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Шевченко Петр Андреевич — руда эртелең профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Остроухов Степан Фомич — руда эртелең профивелер организациязында.

Заводсанынң № 17 соңгулда округу
Округтуң соңгулда комиссиязының даргазы Тапов Седип-оол Токчаколович — № 2 бажым эртелең профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының даргазын орадыкчызы Асташина Надежда Степановна — алты заводунң профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Ершичкин Мария Прокоповна — № 6 школаның коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Метюшкин Александр Константинович — Кифофикация эртелең профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Голякова Нина Николаевна — алды заводунң Бүгү-элдиз Амняктарының Ленинчи Коммунисттик Эвилелинң организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Бексеева Тамара Степановна — алты заводунң профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Белинова Людмила Степановна — № 6 школаның башкыларында болгаш техникте ажилдакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Бушуп Петр Андреевич — № 35 профессионал-техникте учулшеңин башкыларында болгаш сургууларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Поплукина Галина Андреевна — № 25 профессионал-техникте учулшеңин башкыларында болгаш сургууларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Завенерянын № 18 соңгулда округу
Округтуң соңгулда комиссиязының даргазы Ваново Константин Григорьевич — № 12 автоажылгытын коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының даргазын орадыкчызы Байр-оол Александр Александрович — № 1 автоажылгытын коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Давидкина Любовь Григорьевна — № 10 школаның башкыларында болгаш техникте ажилдакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Туканина Татьяна Викторовна — № 10 школаның Бүгү-элдиз Амняктарының Ленинчи Коммунисттик Эвилелинң организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Колодни Надежда Карповна — № 1 автоажылгытын Бүгү-элдиз Амняктарының Ленинчи Коммунисттик Эвилелинң организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Семеновна — «Сельхозтехника» каттыжышкынын коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Филипповна — «Сельхозтехника» каттыжышкынын профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Шербин Григорий Коваревич — Кызыл-салгытын коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Ожков Владимир Андреевич — Кызыл-салгытын профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Семеновна — «Сельхозтехника» каттыжышкынын коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Филипповна — «Сельхозтехника» каттыжышкынын профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Шербин Григорий Коваревич — Кызыл-салгытын коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Ожков Владимир Андреевич — Кызыл-салгытын профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Егорченко Петр Ефимович — Тываның комплексилер геология экспедициянын коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Пономарева Светлана Петровна — «Коммунтудун» септелге-туду эртелең Бүгү-элдиз Амняктарының Ленинчи Коммунисттик Эвилелинң организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Стародубева Елена Филипповна — «Тываның правда» содуң редакциянын профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Шадрин Лариса Федоровна — «Тыва-тудуң» трестин дуулаар бугурагелер комбинатының Бүгү-элдиз Амняктарының Ленинчи Коммунисттик Эвилелинң организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Орьяк Кошун-оол Дадагашевич — «Коммунтудун» септелге-туду эртелең ажилчиннарында, инженер-техникте ажилдакчылары болгаш албан-хаакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Байр-оол Солюкович — № 3 профессионал-техникте учулшеңин башкыларында болгаш сургууларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Шевченко Петр Андреевич — руда эртелең профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Остроухов Степан Фомич — руда эртелең профивелер организациязында.

Учур-Хайыттын № 19 соңгулда округу
Округтуң соңгулда комиссиязының даргазы Егорченко Петр Ефимович — Тываның комплексилер геология экспедициянын коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының даргазын орадыкчызы Казанцев Виталий Александрович — № 3 тудуң-монтаж эртелең профивелер ажилчиннары, инженер-техникте ажилдакчылары болгаш албан-хаакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Содан Валентина Ивановна — «Красноярскамауту» дуттуголевелдиз төзелеш салбырының профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Уссар Райн Федорович — Тываның комплексилер геология экспедициянын профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Чалыкочова Нина Михайловна — № 3 тудуң-монтаж эртелең профивелер ажилчиннары, инженер-техникте ажилдакчылары болгаш албан-хаакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Качеева Людмила Николаевна — «Красноярскамауту» дуттуголевелдиз төзелеш салбырының профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Соловьева Зоя Максимова — авто-септелге заводунң профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Хуорова Татьяна Никифоровна — авто-септелге заводунң профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Черноус Александр Иванович — «Тыва-суг-тудуң» тудуң-монтаж эртелең профивелер организациязында.

Транторянын № 20 соңгулда округу
Округтуң соңгулда комиссиязының даргазы Лосаев Иван Комбеевич — кезде ажил-агый продуктуларынын шынарынң талазы-биле инспекциянын ажилчиннарында болгаш албан-хаакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының даргазын орадыкчызы Кумов Александр Дмитриевич — Тыва-республикозотун автотранспорт которазының коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Горбунова Елена Георгиевна — тарла продуктуларының болгаш комбинор үлетпүр эртелең ажилчиннарында болгаш албан-хаакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Куларина Мария Тимофеевна — № 8 школаның башкыларында болгаш техникте ажилдакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Куларина Зинаида Ивановна — № 8 школаның башкыларында болгаш техникте ажилдакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Марков Петр Борисович — № 3 автоажылгытын профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Фроленко Валентина Александровна — № 3 автоажылгытын инженер-техникте ажилдакчыларында болгаш албан-хаакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Якупова Антолина Яковлевна — № 3 автоажылгытын профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Гуляев Ульян Нестерович — туу-бү заводунң коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Кабак Николай Пантелевич — туу-бү заводунң коммунисттик организациязында.

Зелес-Аксынның № 22 соңгулда округу
Округтуң соңгулда комиссиязының даргазы Чуб Николай Артевич — «Кызыл-Хавак» шахтазынын коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының даргазын орадыкчызы Тимошенко Александр Андреевич — Тува-республиканың Зелес-Аксында салды болуңуң ажилчиннарында болгаш албан-хаакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Куничина Александра Иосифовна — Зелес-Аксында ортумак школаның коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Егорович Зоевка Аня-оол Амбарович — Зелес-Аксында сейсмология стационарын ажилдакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Зюлева Екатерина Афанасьевна — Зелес-Аксы суурда ажил-салгыт профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Оганов Битий Чыбанович — «Кызыл-Хавак» шахтазынын ажилчиннарында, инженер-техникте ажилдакчыларында болгаш албан-хаакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Киселев Тихон Владимирович — «Кызыл-Хавак» шахтазынын ажилчиннарында, инженер-техникте ажилдакчыларында болгаш албан-хаакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Катава Вера Ивановна — «Кызыл-Хавак» шахтазынын профивелер организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Мельникова Евдокия Андреевна — «Кызыл-Хавак» шахтазынын ажилчиннарында, инженер-техникте ажилдакчыларында болгаш албан-хаакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Уссар Райн Федорович — Тываның комплексилер геология экспедициянын профивелер организациязында.

Шынаанын № 23 соңгулда округу
Округтуң соңгулда комиссиязының даргазы Комбу Дмитрий Доевич — «Тере-Хөл» колхозотун коммунисттик организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының даргазын орадыкчызы Чигит Сергей Григорьевич — Бүгү-элдиз Амняктарының Ленинчи Коммунисттик Эвилелинң «Тере-Хөл» колхозотун организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Буагуң Домуа Сереевич — Бүгү-элдиз Амняктарының Ленинчи Коммунисттик Эвилелинң «Тере-Хөл» колхозотун организациязында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Куулар Кувискала Кунчуннович — Куугурут школаның башкыларында болгаш техникте ажилдакчыларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Шойдак Чигит Иргитович — «Тере-Хөл» кезде ажил-агый артелиниң колхозчуларында.

Округтуң соңгулда комиссиязының секретары Холдодова Ольга Федоровна — Куугурут школаның башкыларында болгаш техникте ажилдакчыларында.